

Na českých silnicích stoupl počet mrtvých, kteří ignorovali bezpečnostní pásy.

Někteří mladí ignorují bezpečnostní pásy na zadních sedačkách, někteří starší řidiči spoléhají jen na airbag. Motoristické mýty možná stáli za faktem, že se za poslední dva roky při nehodách zvýšil počet mrtvých, kteří nebyli připoutáni. Bezpečnostní pásy při kolizi výrazně zvyšují šanci na přežití. Pokud řidič nabourá při rychlosti 50 km/hod, znamená to pro tělo volný pád ze 3. poschodí.

Podle policejních statistik zemřelo na českých silnicích od začátku roku 2022 do konce roku 2023 při dopravních nehodách 171 osob, které nebyli ve voze připoutáni. Oproti předchozím dvěma rokům (2020 – 2021) se tak počet usmrcených, kteří ignorovali bezpečnostní pásy, zvýšil o 8,2 %. V těchto statistikách jsou nejen řidiči, ale také pasažéři na předním či zadním sedadle. Zadržné systémy, ať už bezpečnostní pásy nebo autosedačky, zvyšují při kolizích šance na přežití. „Policisté se v pravidelných intervalech zaměřují na kontrolu dodržování ustanovení zákona v rámci používání zadržných systémů a dětských autosedaček. Dětská autosedačka musí zajistit bezpečnou přepravu dětí, jejichž tělesná hmotnost nepřevyšuje třicet šest kilogramů a nejsou vyšší sto padesáti centimetrů,“ upřesňuje **vedoucí Odboru prevence Policejního prezidia České republiky Zuzana Pidrmanová**. V edukaci i prevenci pokračuje nejen Policie České republiky, ale také BESIP i Tým silniční bezpečnosti.

„Základní funkcí bezpečnostních pásů je pohlcení kinetické energie při nárazu vozidla, a to nejen zepředu, ale i zezadu nebo boku. Další důležitou funkcí pásů je udržet tělo řidiče v sedadle, zejména při jízdě v zatáčce nebo při smyku vozidla,“ **doplňuje Zuzana Pidrmanová z Policejního prezidia České republiky**. Poutat se ve voze musí nejen řidič, ale všichni pasažéři na všech sedadlech. Povinnost použít bezpečnostní pásy odpadá pouze ze zdravotních důvodů. Dotyčný pak v případě policejní kontroly musí výjimku doložit lékařským potvrzením. Použít bezpečnostní pásy musí i těhotné ženy. „Podle odborníků se nemusí bát, že by bezpečnostní popruh nenarozenému dítěti ublížil. Je ale důležité používat bezpečnostní pásy správně,“ upozorňuje za **Tým silniční bezpečnosti Markéta Novotná** a pokračuje: „Pásy musí správně vést přes kosti pánevní, aby těhotným pás držel pod břichem, a pokud chtějí mít jistotu, mohou si pořídit speciální pomůcky pro poutání těhotných.“

Snad každá věková kategorie motoristů má své mýty o poutání a bezpečnostních pásích. Mladí lidé velmi často povinnost poutat se na zadních sedadlech ignorují. Ohrožují tím sebe i spolucestující vedle sebe i před sebou. „Z analýz chování motoristů přímo v provozu víme, že bezpečnostní pás nepoužívají nejméně 4 % řidičů. Na zadních sedadlech ale jezdí bez pásu podle odhadů více než 12 % lidí. Právě tato skupina nepřipoutaných spolujezdců přitom tvořila loni 35 % ze všech usmrcených na zadních sedadlech. Věřím, že je to jasná odpověď na to, proč nespokulovat o významu bezpečnostního pásu a zkrátka se v autě vždy připoutat,“ řekl **vedoucí oddělení BESIP Ministerstva dopravy Tomáš Nešold**.

Mezi staršími řidiči zaslechneme: „Proč se poutat, když má auto airbag, který mě ochrání.“ Původ této báčorky lze vysledovat do doby, kdy se airbag objevil jako novinka a začal být součástí bezpečnostních prvků vozu. „Tehdy se u laické motoristické veřejnosti začalo mluvit o tom, že tato novinka řidiče i cestující ochrání i bez poutání bezpečnostními pásy. Je jasně prokázáno, že tomu

tak není,“ říká **ředitel Týmu silniční Bezpečnosti Jan Polák**. Airbag funguje při nárazu v součinnosti s bezpečnostními pásy. Ty ve velmi krátké chvíli zafixují dotyčného v sedadle a vystřelený airbag zmírní dopad částí těla, jako je například hlava, do „vzduchového polštáře“. Airbag bez připoutání bezpečnostním pásem představuje velké riziko. Další z legend je, že při nehodách dotyčnému zachránilo život právě to, že nebyl připoutaný. Pravděpodobnost přežití při velké kolizi je mizivá, pokud nejste připoutaní. Existují případy, kdy nepřipoutaný řidič nebo spolujezdec sjel ze silnice, auto se převrátilo a dotyčný z vozu vypadl a následně utrpěl zranění neslučitelná se životem. Auto se nakonec dokutálelo bez větší újmy pod svah, ovšem bez řidiče či spolujezdce.

Diskutovat o používání bezpečnostních pásů není na místě, potvrzuje **mluvčí Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje Michael Georgiev**: *„Řidič i další spolujezdci, kteří jsou v autě připoutaní bezpečnostními pásy, mohou samozřejmě utrpět při nehodě pohmožděniny nebo zlomeniny. Ti nepřipoutaní ale například při čelním nárazu mohou plnou silou narazit na palubní desku nebo mohou být skrz čelní sklo katapultováni ven z auta. Následky pak mohou být fatální.“*

Pokud řidič nabourá při rychlosti 50 km/h, znamená to pro tělo volný pád ze 3. poschodí, tedy zhruba z 10 metrů. Při rychlosti 70 km/h je pak následek přirovnán k pádu ze 6. poschodí. Pokud vás výše zmíněné statistiky a argumenty nepřesvědčily, mrkneme se do vaší peněženky. *„Od nového roku byl zpřísněn postih za nepoužití pásu nebo autosedačky. Počet trestných bodů se zvýšil ze 3 na 4. Pokuta za jízdu bez pásu, která se týká i porušení povinnosti poutat se u spolujezdců, je nově 1 500 – 2 000 Kč. Neplatí už tedy, že tento přestupek lze vyřešit jen takzvanou domluvou nebo nižší částkou,“ upozornil Neřold.* Jen v loňském roce řešila Policie ČR 27 132 případů nepoužití bezpečnostních pásů a zádržných systémů a udělila pokuty v celkové výši 11 516 900,- Kč.

Nestačí ale jen sednout do auta a jak se říká přehodit kšandu a zacvaknout. **Markéta Novotná z Týmu silniční bezpečnosti** přidává důležité informace. *„Aby bezpečnostní pás fungoval správně nesmí být překroucený, musí být narovnaný a dotažen přes pevné body těla, tedy klíční, hrudní a pánevní kosti. Také bychom neměli mít na sobě příliš vrstev oblečení. Každá vrstva oblečení navíc brání správnému dotažení pásu.“* Řada nových vozidel je vybavena bezpečnostními pásy s předpínačem, který při nehodě vyhodnotí situaci, zaaretuje pás a "přiroluje" o pár centimetrů, aby byli dotyční v případě kolize fixováni.

Pokud si půjčujete auto nestačí jen na béčkovém sloupku přenastavit výšku pásu. Je třeba si nastavit také volant, výšku sedadla (mezi hlavou a stropem musí být místo na pěst), hlavovou opěrku i sklon zádové opěrky, který by měl být od 90 až 100 stupňů. Nezapomínejme, že noha na brzdovém či plynovém pedálu nesmí být plně propnutá. Přes povolenou nohu totiž dokáže tělo pohltit část energie při nárazu. Správná vzdálenost od volantu je ta, při níž na horní hranu volantu dosáhnete zápěstím. Volant se doporučuje držet jako by bylo na hodinách tři čtvrtě na tři. Umožní to lepší manipulaci s ním při zatáčení a při kolizi volantový airbag odhodí ruce do stran. Pokud ovšem budete ruce držet jinak, pak počítejte třeba se zlomeninou ruky nebo přeraženým nosem, jak vám airbag ruce odhodí na obličej.

Putejte se vždy, i když jedete jen pár desítek metrů. Je třeba si uvědomit, že při nehodě na osoby ve voze působí hned několik fyzikálních zákonů. Všichni jsme se o nich učili na základní škole a jmenují se podle jejich objevitele Isaaca Newtona – „Newtonovy pohybové zákony“. Jsou to zákon setrvačnosti, zákon síly a zákon akce a reakce. Krom toho působí i zákony o zachování energie, hybnosti a točivosti. Můžete být milovníky fyziky, ale tyto zákony ve voze určitě prakticky zkoušet nechcete. I proto přemýšlejte, co s volně loženými předměty a používejte bezpečnostní pásy.